

# SALMEBOKGUDSTJENESTE MED NATTVERD

Fjellhamar kirke 9. februar 2014

Johannes 4,4 - 15

## PREKEN

### NY SALMEBOK ER SOM Å FLYTTE

En ny salmebok er en stor kulturell, musikalsk og selvsagt kirkelig begivenhet. Her finner vi mange av de sangene som vil leve i folket i lang tid fremover knyttet til gudstjenester og store anledninger i våre liv slik som dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser.

Den nye salmeboka har mye å by på. Den har stor bredde i musikk sjanger som vi hører her i dag. Den er internasjonal så det holder. Det rommer alle livets faser og hendelser. Den har sanger til de fleste generasjoner. Mye nytt, ca 270 sanger, men enda mer kjent og kjært med over 600 av de gamle salmene.

Å få en ny salmebok er litt som å flytte. Du tar med deg det du bruker, og er blitt glad i, særlig det du har arvet og som rommer historien din. Du kvitter deg med det du ikke trenger og bruker mer, og får inn noe nytt som frisker opp og passer i det nye huset. Det er lurt å flytte av og til, ryddet litt så det ikke blir helt overfylt av alt mulig gammelt og nytt.

Sånn er det med ny salmebok også. Noe av det gamle, kjære og velprøvde tar du med deg. Noe kvitter du deg med, og noe nytt tar du inn. Det er ulike syn på hva som skal bli, skal ut og nytt som skal

inn, det kan jeg love deg. Men valg må tas og det er nyttig å gjøre en slik opprydning innimellom.

Det er kommet inn noen nye såkalte ungdomssanger. Ungdommen i dag smiler når de ser det. Det er ungdomssangene til dagens 30- og 40-åringer. Det er egentlig et umulig prosjekt i dag. Bare på de tre-fire årene det tar i det kirkelig byråkratiet og samle inn forslag på ungdomssanger, ha høringer, gjøre utvalg, fatte vedtak og lage salmeboka, så er alle sangene i ungdomsmiljøet skiftet ut. De suser inn via nettet og lever kanskje et år eller to før nye tar over.

### FINNES DET EN FELLES SANGSKATT OM 50 ÅR?

Det reiser jo utfordringen hva våre barn og unge synger når de skal døpe og konfirmere sine barn og begrave oss? Eller samles på gamle hjemmet hvor det å synge sanger er det beste de gjør i dag? Finnes det en felles sangskatt igjen om 50 år eller er det bare et hav av låter med kort levetid og i så forskjellig sjangere at det bare er nasjonalsangen, hurra for deg og deilig er jorden som alle kan?

Jeg spurte fem ungdommer hjemme hos meg i går kveld om dette, og de sa at det er nesten ingen steder det synges allsanger. Veldig lite på skolen, kanskje på en fest mens man danser til en poplåt. For dem brukes musikk til å skape stemning. De har spillelister, rekke med sanger på mobilen, til ulike ting. En spilleliste når du skal lese, en når du vil drømme deg bort, en når du skal trene, en til fest og dans, en når du skal støvsuge og vaske, en når du skal sove.

Men en ting er helt sikkert. Sang og musikk forsvinner aldri, tvert i mot. I dag er det jo sang og musikk overalt. I alle butikker, i bilen, på mobilen med ørepropper, på TV som stemningsskaper i reklame, film, dokumentar og alle underholdningsprogram. Sangen vil aldri dø. Utfordringen er, som sagt, at det er så mye av det overalt og nye

ting hele tiden at vi ikke har noe felles, noe vi alle kan og arenaer hvor vi synger sammen. I skolen som kanskje er vår siste store fellesarena synges det vel mindre enn før selv om barneskolen nok synger noe godt hjulpet av musikkskolen. I politikken har det blitt sunget litt, særlig AP og vår ordfører Åge kalles jo den syngende ordfører. Men det møtes dessverre faretruende få på møter i partipolitikken i dag, slik Bjørn Gran i V ropte et varsku om nylig. I korene våre synges det mye og godt, men det er vanskelig, etter hva jeg har skjønnet i både dame- og mannskor, med rekruttering. Nye kor startes jevnlig så korbevegelsen totalt håper jeg virkelig lever godt, men jeg er ikke sikker.

#### SANGENS KRAFT I FOTBALL OG KIRKE

Igjen; sang og musikk er det mer av enn noen gang, men fellessangen har ikke mange arenaer igjen. De må vi sammen kjemp for å bevare. To av de som er igjen sammen med musikkskolen og korbevegelsen, er kirka og idrettsarenaen, og særlig fotballbanen.

På fotballarenaen blir det tydelig hvilken kraft det er i å synge sammen. Når Liverpoolfansen synger "You never walk alone" for laget sitt og det runger over stadion så er det en enorm opplevelse av å stå sammen, av å være uslåelig. Supporterne og sangen er 12, 13 og kanskje 14 mann på laget. Og taper laget så er sangen og samholdet enda viktigere. Den viser at vi vil ikke la oss knekke, den trøster og gir håp om at neste kamp, neste år, da vinner vi, da skal vi sammen synge laget hele veien frem til pokalen er vår.

I kirka synger vi sanger. Om Gud, om livet, om tro og kjærlighet midt i en tidvis tøff verden og krevende hverdag. Om rettferdighet og mot urettferdighet, til selvransakelse og ettertanke. Vi synger om motgang, nederlag, tvil, sorg og død. Vi synger om skaperverket, om lyset, om vennskap. Vi synger om håp, i glede og i trass. I sangen

henter vi trøst, nye krefter og nytt mot. I sangen tennes igjen håpet om at en dag er vi fremme ved målet. Når vi synger sammen så kjenner vi at knyttes sammen med hverandre og med Gud, at det åpnes en liten gløtt av Guds himmel. Mange gjør sine sterkeste erfaringer av Gud i sangen.

Mange artister gir ut salme-CD. Med sin personlig stil og innpakning. Men tekstene og melodiene forblir de samme. Her finner de noen dyp, noen røtter, noe som rører dem, taler til dem og til oss. Erik Bye er en av dem. Det vil si, han gikk et hakk videre og laget en salme. Han spurte visstnok om hva som gjør en sang til en salme, og fikk som svar at den må omtale Gud. Da skrev han Gud inn i tredje verset, som Hånden med stor H. Og den blå salme er med i vår salmebok. Den skal Anine synge for oss nå. Vil du se teksten mens du lytter står den på nr 832.

832: Jeg synger meg en blå, blå salme.

#### SALMENES UNDERLIGGENDE KILDE

Når vi synger i kirka så har det en hensikt. Salmeboka har en misjon. Et sentrum, en kilde. Poenget er ikke bare det å synge, men at sangen forteller om noe større, den har en kilde og peker hen på noe. Gjennom alt salmene forteller om livet og døden, så finnes det en rød tråd, så finnes det en kilde som gir tro, håp og kjærlighet til alle salmetekstene. Jule- og påskesalmene, salmer i begravelse og til dåp, salmer for barn, unge eller voksne, de har en felles underliggende kilde. Det er Hånden med stor H.

Vi hørte lest om Jesus som møtte den samaritanske kvinnen. Hun ble helt forandret av dette møtet. Av at han – en mann, jøde og religiøs rabbi – i det hele tatt snakker med henne som er kvinne, samaritan og en moralsk skandale med sitt utsvevende liv. Men kanskje enda

mer av at selv om han på en eller annen måte visste om hennes fem menn og tok det opp med henne, så følte hun seg likevel så vel i hans nærvær. Hun som hadde holdt seg unna folk i skam slår helt kontra og oppsøker nå folk for å fortelle alle om sitt møte med Jesus. Hun fikk en ny tro på seg selv, på livet, på Gud og på Jesus. Og Jesu ord til henne ga mening: ”Den som drikker av det vannet jeg vil gi, skal aldri mer tørste. For det vannet jeg vil gi blir i ham en kilde med vann som veller frem og gir evig liv.”

Det er salmebokas misjon, dens røde tråd, kilden den og alle dens salmer springer ut av. Salmene er ikke bare gode og vakre sanger om godt og vondt, de bæres av en tro, de næres av en kilde. At Jesus har hjalp å gi til oss i liv og død. At han kan slukke vår tørst. Livet er ikke så lett alltid. Min tro på Jesus endrer ikke på det. Men troen på Jesus er den sterkeste kilden i mitt liv til å leve hver ny dag med tro, håp og kjærlighet. Salmene og sangen er noe av det som gir meg den sterkeste kontakten med denne kilden.

Eyvind Skeie og Sigvald Tveit, radarparet bak musikken til Portveien 2 og Sesam stasjon, er to av de som har flest tekster og melodier i den nye salmeboka. Blant annet 897; Å, denne kilde. 1 vers damer.